

บทที่ 1

การเปิดรับข่าวเกี่ยวกับสงฆ์และศรัทธาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สถาบันทางพระพุทธศาสนาเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุด ในการให้ความช่วยเหลือต่อสังคมไทยตลอดมา โดยมีส่วนช่วยในการกล่อมเกลาจิตใจและลักษณะนิสัยของคนไทย ตลอดจนการให้บริการตามความจำเป็น ตามความต้องการของประชาชน อีกทั้งมีส่วนช่วยในการแก้ปัญหาทางสังคมให้แก่เรามาแล้วเป็นอย่างมาก แม้กระทั่งในปัจจุบัน ความสำคัญในประการดังกล่าวก็ยังคงมีอยู่ อาจกล่าวได้ว่าศาสนาพุทธได้เข้ามามีบทบาทในสังคมไทยมาเป็นเวลาช้านาน และศาสนาพุทธก็เป็นส่วนหนึ่งของสังคม ที่มีอิทธิพลต่อคนในสังคม ต่อความเป็นไปในสังคม อุปลักษณ์ของคน ถูกอบรมสั่งสอนโดยสาวกของศาสนา ซึ่งก็คือ “พระสงฆ์” นั่นเอง เนื่องจากพระภิกษุสงฆ์เป็นผู้ที่ได้รับการเคารพนับถือมากที่สุด ชาวบ้านจึงมักจะมาปรึกษาหารือเกี่ยวกับปัญหาต่างๆ ด้วย ในกรณีที่มีเหตุการณ์สำคัญๆ พระภิกษุสงฆ์นับเป็นบุคคลแรกที่จะเป็นผู้ให้คำปรึกษาหารือและปลอบใจ พระภิกษุสงฆ์จึงมีอิทธิพลต่อการกระตุ้น หรือแนะนำให้เกิดกิจกรรมในทางสังคม และก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้มาก ดังที่ Blanchard กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า

“...พระภิกษุสงฆ์นับเป็นสถาบันที่ได้รับการเคารพนับถือจากสังคมและใกล้ชิดกับจิตใจของประชาชนมากกว่ารัฐบาล พระภิกษุสงฆ์นับเป็นแบบฉบับชั้นอุดมคติในด้านวัฒนธรรมทางจิตใจของคนไทย เจ้าอาวาสทั้งโดยฐานะตำแหน่งและโดยบุคลิกส่วนตัวจะเป็นบุคคลที่ได้รับการเคารพนับถือและเป็นบุคคลสำคัญที่สุดของชุมชนในแต่ละท้องถิ่น ”

นอกจากนี้ ศาสนาได้มีอิทธิพลต่อเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนงานด้านการศึกษา สุข ก็เข้ามามีบทบาทมากขึ้น นอกจากนี้ยังมีบทบาทต่อชีวิตและจิตใจของบุคคลในการสร้างความรัก ความเมตตาต่อมนุษย์และสัตว์ร่วมโลกที่ร่วมเกิด แก่ เจ็บ ตาย หลักธรรมคำสั่งสอนในศาสนาให้ละเว้นความชั่ว ซึ่งถือว่าเป็นบาป และให้ปฏิบัติดี ยังผลให้สังคมส่วนร่วมมีความสงบสุขและมั่นคงสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคม

กล่าวโดยสรุปพระพุทธศาสนา มีบทบาทและความสำคัญต่อสังคมไทย โดยทำหน้าที่หลักอยู่ 3 ประการ (พูนทรัพย์ สิทธิพรหม 2533 : 2)

1. ให้การอบรมแก่ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องการอยู่ร่วมกันของสังคมแบบชาวพุทธ เช่น การรู้จักมีเมตตากรุณาต่อสัตว์และเพื่อนร่วมโลก มีความโอบอ้อมอารีช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก การวางตนให้เหมาะสมกับกาลเทศะ เช่น บุตรต่อบิดามารดา ศิษย์ต่อครูบาอาจารย์ ผู้น้อยต่อผู้อาวุโส เป็นต้น

2. เป็นกลไกในการควบคุมสังคม หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา เช่น ศีล 5 พรหมวิหาร 4 สังคหวัตถุ 4 จะช่วยให้ประชาชนยึดเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างสันติ ลดความขัดแย้งทางสังคม และปัญหาทางสังคมได้นานัปการ

3. สร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในสังคม พิธีกรรมต่างๆ ในพระพุทธศาสนา อันได้แก่ พิธีบวชนาค งานศพ งานบุญในเทศกาลวันธรรมสวนะ จะช่วยหล่อหลอมให้คนในสังคมเกิดความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน อันเป็นการเสริมสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในสังคมส่วนรวม

ในเรื่องของบทบาทและความสำคัญของพระภิกษุสงฆ์ที่มีต่อสังคมนั้น นับว่ามีอยู่หลายประการ มิได้เป็นอยู่เฉพาะหลักพุทธธรรมเท่านั้น แต่ทั้งวัดและพระสงฆ์มีบทบาทสำคัญควบคู่กันไป โดยวัดและพระสงฆ์จะมีบทบาทในการเป็นสถานที่ และเป็นผู้ถ่ายทอดหลักธรรมให้แก่ประชาชนได้นำไปปฏิบัติ ซึ่งจะประสบผลสำเร็จเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพในการถ่ายทอดและศรัทธาที่ประชาชนมีต่อวัดและพระสงฆ์ วัดและพระสงฆ์มีบทบาทในการเป็นศูนย์กลางอนุเคราะห์ชุมชนในด้านต่างๆ เช่น ด้านการศึกษา สาธารณสุข ศิลปวัฒนธรรม และพิธีกรรมต่างๆ ฯลฯ (พินิจลาภานันท์, 2529 : 80)

กล่าวคือ นอกจากจะมีหน้าที่ดำเนินกิจกรรมบางอย่างของวัดแล้วพระภิกษุสงฆ์ยังมีหน้าที่ในการอบรมสั่งสอนหลักธรรมให้แก่ประชาชนเพื่อนำไปประพฤติปฏิบัติตาม และอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม ยิ่งกว่านั้นพระภิกษุสงฆ์ยังมีหน้าที่เกี่ยวกับการประกอบพิธีกรรมทางศาสนาให้แก่ชาวบ้านอีกด้วย

พระภิกษุสงฆ์เป็นผู้ให้คำแนะนำช่วยเหลือในการแก้ปัญหาชีวิตประจำวันของราษฎรในชนบท เป็นครูสอนหนังสือมาแต่สมัยโบราณ เป็นที่ปรึกษา เป็นที่พึ่งทางใจ เป็นผู้ไกลเกลียดความ และเป็นผู้ประกอบพิธีทางศาสนาในทุกวงจรชีวิตของชาวบ้าน และในพิธีการของทางราชการ ฉะนั้น พระภิกษุสงฆ์จึงมีส่วนช่วยเหลือและแก้ปัญหาให้แก่สังคมอยู่ไม่น้อย แม้แต่การพัฒนาชุมชน พระภิกษุสงฆ์ก็มีส่วนชักจูงราษฎรให้ร่วมมือด้วย เพราะได้รับการยกย่องนับถือในฐานะที่มี

ความรู้ในกิจการเกือบทุกด้านแสดงให้เห็นความสำคัญและความสัมพันธ์ของพระภิกษุสงฆ์ที่มีต่อการดำรงชีวิตประจำวันของคนไทย

ซึ่งบทบาทของพระสงฆ์ในปัจจุบัน อาจแบ่งได้เป็น 3 ประการ คือ (คณินนิตย์ จันทบุตร, สถานะและบทบาทของพระพุทธศาสนาในประเทศไทย อ้างใน ประสพสุข พันธุ์ประยูร, 2535 : 22 - 23)

1. การพัฒนาคุณภาพของพลเมือง

1.1 การให้บรรพชาอุปสมบทแก่กุลบุตรทุกระดับอายุ ให้ได้บวชตามประเพณี และหากผู้ที่บวชนั้นศึกษาเล่าเรียน และปฏิบัติธรรมวินัยที่พระสงฆ์ผู้เป็นอุปัชฌาย์อาจารย์ให้นิสัย ให้อนุศาสน์ และอบรมสั่งสอนอย่างจริงจังเมื่อลาสิกขาไปก็จะเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพของสังคมไทย

1.2 การเทศนาอบรมสั่งสอนประชาชนที่มาทำบุญที่วัดในวันธรรมสวนะ และในการทำบุญบำเพ็ญกุศลต่างๆ ตามประเพณีหรือในงานเทศกาลต่างๆ นอกจากนี้การเทศน์ทางวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ การบรรยายธรรม การสนทนาธรรม การปาฐกถาธรรม การเขียนบทความเผยแพร่ทางหนังสือพิมพ์ การเรียบเรียงหนังสือธรรมะในงานและโอกาสต่างๆ ตลอดจนกิจกรรมเผยแพร่พระพุทธศาสนาทั้งปวง เช่น งานพระธรรมทูตงานพระธรรมจาริก งานตามโครงการอบรมประจำตำบล ซึ่งล้วนเป็นงานที่ทำให้ประชาชนได้ทราบ ได้รู้จัก ได้นับถือ และได้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า

1.3 บทบาทด้านการศึกษา แยกเป็น 3 ประเภท คือ

ก. การจัดการศึกษาสำหรับภิกษุสามเณร มีการจัดตั้งมหาวิทยาลัย ได้แก่ มหามงกุฎวิทยาลัย พ.ศ. 2488 และมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. 2490

ข. การจัดสอนศาสนาศึกษาแก่ประชาชน เช่น การสอนศีลธรรมในสถานศึกษาต่างๆ การสอนธรรมศึกษาแก่นักเรียนและประชาชน การจัดตั้งหน่วยพุทธมามกะ ผู้เยาว์ในวัด ในหมู่บ้าน ในตำบล การจัดตั้งและดำเนินการโรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ โรงเรียนสอนเด็กก่อนเกณฑ์ การจัดตั้งห้องสมุดในวัด การตั้งโรงมหรสพ การจัดตั้งและดำเนินการสำนักวิปัสสนาต่างๆ งานเหล่านี้ล้วนชักนำเด็กและประชาชนให้ได้ศึกษาเล่าเรียน และปฏิบัติตามหลักธรรมในพุทธศาสนา เพื่อเป็นการวางพื้นฐานสร้างคุณภาพของพลเมืองต่อไป

ค. การดำเนินกิจการคณะสงฆ์ เช่น การพระศาสนาของวัดของชุมชนต่างๆ ทั่วประเทศ เพื่อจรรโลงพระพุทธศาสนาให้คงอยู่ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพของประชาชนสืบไป (ชาเลื่อง วุฒิจันทร์ อ้างใน ประสพสุข พันธุ์ประยูร, 2535 : 23)

2. การสงเคราะห์ประชาชน เป็นหน้าที่สำคัญของพระสงฆ์ตามคติของพระพุทธศาสนา การสงเคราะห์ประชาชนของพระสงฆ์ มีดังนี้

2.1 การให้ความสะดวก ในการบำเพ็ญกุศลแก่ประชาชนตามประเพณีเกี่ยวกับชีวิต เช่น ในพิธีทำบุญเกี่ยวกับการเกิด การบวชนาค การแต่งงาน ทำบุญอายุ พิธีศพ ฯลฯ งานประเพณีส่วนรวม เช่น ทำบุญในวันสำคัญทางพุทธศาสนา ของพุทธศาสนิกชนในท้องถิ่นต่างๆ

2.2 การช่วยประกอบศาสนพิธีในงานทำบุญบำเพ็ญกุศล เช่น การแนะนำพิธีการ จัดเครื่องใช้ และเครื่องประกอบพิธี การให้ศีลและสรณะ การเจริญพระพุทธมนต์ การสวดมนต์ การรับถวายทานต่างๆ การเทศน์ การอนุโมทนาทั้งงานเอกชน ท้องถิ่น ส่วนราชการ ตลอดจนงานรัฐพิธี และพระราชพิธี

2.3 การให้ที่พักอาศัยแก่นักเรียน นิสิต นักศึกษาต่างท้องที่ที่มาศึกษาเล่าเรียนอยู่ในเมืองการให้ที่พักอาศัยแก่บุคคลที่มารักษาโรค เช่น ชีหรือคนชรา

2.4 การให้ที่ดินหรือให้เช่าที่ดินในราคาถูกแก่ประชาชนที่ขาดเงินปลูกบ้านพักอาศัย

2.5 การดูโชคชะตาราศี การประพรมน้ำพระพุทธมนต์ การให้ฤกษ์ยาม บางกิจการที่ภิกษุบางรูปดำเนินการอยู่อาจจะเป็นที่ติเตียนแต่ก็มีคนจำนวนมากไม่น้อยเลื่อมใสศรัทธาเป็นการสงเคราะห์ประชาชนด้านขวัญกำลังใจ

2.6 การให้ทางราชการ หรือส่วนรวมใช้สถานที่วัด เพื่อประชุมราษฎรเป็นหน่วยเลือกตั้ง ทำกิจกรรมบริการหรือสงเคราะห์ประชาชนด้านต่างๆ เช่น โรงเรียน โรงพยาบาล ห้องสมุด หรือที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้าน

2.7 รักษาโรคภัยไข้เจ็บ การให้คำปรึกษาหน้าที่การงานการเป็นผู้นำในการก่อสร้างสิ่งสาธารณประโยชน์ในท้องถิ่น

2.8 การให้ที่พักพิงแก่ประชาชนผู้ประสบสาธารณภัยและภัยธรรมชาติ การรวบรวมสิ่งของ ตลอดจนเงินทองของผู้บริจาคแก่ผู้ประสบภัยต่างท้องถิ่น และยังมี การสงเคราะห์ด้านวัตถุอย่างอื่น แบบอื่น แก่เอกชนและประชาชนอีกมาก

3. การช่วยเหลือทางราชการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรักษาความปลอดภัยของชาติ และกิจการสังคมทางจิตวิทยา เป็นต้นว่า

3.1 ช่วยในการอบรมชี้แจงราษฎร ให้รู้จักผิดชอบชั่วดี การควรทำและควรเว้น ความขยันหมั่นเพียรในการประกอบอาชีพ การปฏิบัติตามคำแนะนำชักชวนของรัฐบาลหรือผู้ปกครอง

3.2 ช่วยกิจการบริหารของเจ้าหน้าที่รัฐบาล เช่น ช่วยสอนหนังสือ เผยแพร่กิจการต่างๆของรัฐบาล ชักชวนประชาชนให้มาช่วยราชการร่วมมือร่วมใจกับเจ้าหน้าที่ปกครองทุกระดับ

3.3 สงเคราะห์ประชาชนในท้องถิ่นที่ตั้งวัดอยู่ เช่น การสงเคราะห์ อาหาร เครื่องนุ่งห่ม รักษาโรคแก่ผู้ยากจน ยากไร้หรือประสบภัย

3.4 ช่วยเหลือราชการเกี่ยวกับกิจการความมั่นคง เช่น ชักนำหรือเป็นศูนย์กลางให้หน่วยราชการ อำเภอบรรณลูกเสือชาวบ้าน การอบรมไทยอาสาป้องกันชาติ การสงเคราะห์ชาวเขา การช่วยบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้โทษ

ในปัจจุบันบทบาทและความเป็นอยู่ของพระสงฆ์ได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมาก จากเดิมพระสงฆ์อยู่ปลีกวิเวกไปตามป่าเขา ต่อมาคนก็มีจิตศรัทธาสรางกุฏิถวายให้ จากสภาพแวดล้อมที่เป็นป่ากลายเป็นสภาพแวดล้อมที่เป็นเมือง เป็นชุมชน ทำให้ความเป็นอยู่ของพระสงฆ์เปลี่ยนแปลงไปมากขึ้น อาจเป็นเพราะอารยธรรมที่แพร่หลายเข้ามา ทำให้วิถีชีวิตความเป็นไทยได้ถูกปรับเปลี่ยนไป ทั้งทางด้านการสื่อสาร เทคโนโลยีที่ทันสมัย และการรับรู้ข่าวสาร ซึ่งวัฒนธรรมดังกล่าว นั้นมีทั้งส่วนที่ดีและไม่ดี อันเป็นสิ่งกระตุ้น ทำให้พระสงฆ์เกิดกิเลสขึ้นในจิตใจทำผิดวินัยสงฆ์ดังที่ปรากฏขึ้นเป็นข่าวในปัจจุบัน

โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในสภาวะปัจจุบันนี้ ประชาชนจะได้พบเห็นการกระทำที่ไม่น่าเลื่อมใสของพระสงฆ์หลายอย่าง เช่น พระบางรูปก็มีแอร์ ตู้เย็น โทรทัศน์ วิทยุ อยู่ในกุฏิของท่าน บางรูปก็มีที่ดินหลายร้อยไร่อยู่ทั่วประเทศ บางรูปก็ก่อสร้างสิ่งต่างๆ เพื่อแลกกับสมณศักดิ์ จัดงานฝังลูกนิมิต สวดภาณยักษ์ แจกวัตถุมงคล ใ้บ้หวย สอนคำสอนแตกต่างไปจากพระไตรปิฎก ตลอดจนมีความประพฤติขัดกับพระวินัย ขัดกับพุทธบัญญัติต่างๆ อาทิ เช่น

พุทธบัญญัติห้ามภิกษุอดอุตริมนุสธรรมและห้ามแสดงฤทธิ์

- “ภิกษุใด ไม่รู้ประจักษ์ กล่าวอดอุตริมนุสธรรม (เช่น ว่าตนได้บรรลุ มรรค ผล นิพพาน เป็นอริยะ เป็นพระอรหันต์ เป็นต้น) ...โดยน้อมเข้ามาในตน ...ภิกษุนี้เป็นปาราชิก...”
(วินย.1 / 231 / 172)
- “ภิกษุใด บอกอุตริมนุสธรรมแก่อนุปลัมบัน (ผู้มิใช่ภิกษุหรือภิกษุณี เช่น บอกแก่คฤหัสถ์ถ้ามีจริง ต้องอาบัติปาจิตตีย์”
(วินย.2 / 305 / 211)

พุทธบัญญัติห้ามพระภิกษุขอ

- “ภิกษุใดขอจีวรต่อคฤหัสถ์ชายหรือหญิง ผู้มิใช่ญาติ มิใช่ปวาราณา (คือ ผู้ไม่ได้นิมนต์ หรือพูดเปิดโอกาสไว้ให้ขอ) ได้มา ต้องอาบัตินิสสัคคิยาปาจิตตีย์ เว้นแต่สมัย คือ จีวร ถูกลักไปหรือสูญหาย”
(วินย.2 / 54 / 38)
- “ภิกษุพึงสำเนียงกว่า เราไม่อาพาธ จักไม่ขอกับแกงหรือข้าวสุก เพื่อประโยชน์แก่ตน มาฉัน (ถ้าขอต้องอาบัติทุกกฏ)”
(วินย.2 / 836 / 547)

พุทธบัญญัติป้องกันมิให้ความสัมพันธ์กับสตรีเป็นไปในทางที่จะเกิดความเสื่อมเสีย

- “ภิกษุใดเสพเมถุน โดยที่สุด แม้นิสต์ตรีจรจมาน เป็นปาราชิก”
(วินย.1 / 22 / 40)
- “ภิกษุใดมีความกำหนดอยู่ จับต้องกายหญิง...ต้องสังฆาติเสส”
(วินย.1 / 375 / 253)
- “ภิกษุใดมีความกำหนดอยู่ พุดเกี่ยวหญิง...ต้องสังฆาติเสส”
(วินย.1 / 397 / 274)
- “ภิกษุใดมีความกำหนดอยู่ พุดล่อให้หญิงบำเรอตนด้วยกาม...ต้องสังฆาติเสส”
- “ภิกษุใด นั่งในที่ลับตาพอจะทำกรรมได้ กับหญิงตัวต่อตัว ถ้าอุบาสิกกาผู้มีวาจาควร เชื่อได้เห็นแล้วมาพุดขึ้น เข้ากับอาบัติ 3 อย่าง คือ ปาราชิก หรือสังฆาติเสส หรือ ปาจิตตีย์ อย่างใดอย่างหนึ่ง ภิกษุรับอย่างใด พึงปรับอย่างนั้น หรืออุบาสิกานั้นว่า อย่างใด พึงปรับอย่างนั้น”
(วินย.1 / 632 / 433)
- “ภิกษุเป็นผู้เฒ่า (ไปมาหาสู่บุคคลและสถานที่อันไม่สมควรแก่ภิกษุ) (8) คือ ไปมาหาสู่หญิงแพศยา...หญิงม้าย...สาวเทื่อ...กระเทย...ภิกษุณี...ร้านสุรา คลุกคลีกับ คฤหัสถ์อย่างไม่สมควร...คบหาตระกูลที่มั่งร่ำรวยไม่ศรัทธาต่อภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกกา”
(อภิ.วิ.35 / 604 / 332)

๗๗

ยิ่งไปกว่านั้น ประชาชนยังได้รับรู้เรื่องราว จากการเปิดรับข่าวสาร ซึ่งสื่อมวลชนได้นำเสนอ ผ่านสื่อวิทยุ โทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ ไม่เว้นแต่ละวัน เช่น ข่าวที่พระสงฆ์ปลอมตัวไปเที่ยวเสพ

สุขยามคำคืน ปลอมเป็นทหารไปค้างคืนกับสีกา หรือโทรศัพท์ไปสนทนาเรื่องบนเตียงกับสีกา เหล่านี้เป็นภาพและเรื่องราวของพระสงฆ์ที่มีความประพฤติปฏิบัติบกพร่อง มีหลายรายที่ไม่ใช่พระหนุ่มที่เพิ่งบวช แต่เป็นพระที่บวชเรียนมานานแล้วทั้งสิ้น มีสมณศักดิ์สูง มีผู้คนกราบไหว้ด้วยความศรัทธา นับถือ บางรูปเป็นถึงพระระดับเจ้าอาวาส ระดับเจ้าคุณ ถึงแม้ว่าพระสงฆ์ที่หลงระเหิงในโลกีย์วิสัย และนิยมวัตถุ จนต้องอาบัติปาราชิกนั้น จะเป็นเพียงพระสงฆ์แค่กลุ่มหนึ่ง จากพระภิกษุสงฆ์ที่มีอยู่มากกว่า 250,000 รูป และสามเณรกว่า 100,000 รูป จากวัดที่มีอยู่มากกว่า 30,000 วัด ทั่วประเทศไทย ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้สร้างผลเสียต่อความรู้สึกของพุทธศาสนิกชนเป็นอย่างมาก ส่งผลต่อศรัทธาที่มีต่อพระสงฆ์ที่มีคุณสมบัติ และลักษณะที่ดี

โดยคุณสมบัติและลักษณะของพระสงฆ์ที่ดี ที่ถูกต้องก็คือ

1. ละกองโภคสมบัติน้อยใหญ่ คือ เป็นผู้ละสมบัติแล้วออกบวช จึงไม่ควรที่จะสะสมทรัพย์สมบัติ
2. สำรวมระวังในพระปาติโมกข์ คือ อยู่ในศีล 227 ข้อ อย่างสำรวม อย่างระมัดระวัง ไม่ใช่อยู่อย่างเสี่ยงต่ออาบัติ
3. ถึงพร้อมด้วยมรรยาทและโคจร คือ มีมรรยาทดี ไม่ไปสถานที่ที่ไม่ควรไป เช่น สถานเริงรมย์ ที่เล่นการพนัน บ้านของสตรี ห้างสรรพสินค้า เป็นต้น
4. เห็นภัยในโทษแม้เพียงเล็กน้อย คือ ไม่เป็นคนมักง่าย ไม่เป็นคนประมาท เป็นคนรอบคอบเป็นคนช่างสังเกต มีปัญญา
5. สมาทานศึกษาอยู่ในสิกขาบททั้งหลาย คือ อยู่ในพระวินัย ศึกษาพระวินัย ให้เข้าใจว่า มีประโยชน์อย่างไร มีความสำคัญอย่างไร
6. มีอาชีพบริสุทธิ์ คือ เลี้ยงชีวิต โดยชอบรับสิ่งของญาติโยมที่ถวายด้วยศรัทธาในความดีงามของตน ไม่ใช่ไปห่วย ดูดวง แจกวัตถุมงคล อดอติธิฤทธิปาฏิหาริย์
7. คุ่มครองทวารในอินทรีย์ทั้งหลาย คือ สำรวมอินทรีย์ ไม่ดูในสิ่งที่ไม่ควรดู ไม่ฟังในสิ่งที่ไม่ควรฟัง...ไม่คิดในสิ่งที่ไม่ควรคิด
8. ประกอบด้วยสติสัมปชัญญะ คือ คิดก่อนทำ ขณะทำก็พิจารณาว่าถูกต้องหรือไม่
9. เป็นผู้สันโดษ คือ พอใจสิ่งของตามมี ตามได้ ตามฐานะของตน หรือเท่าที่จำเป็น

แต่เนื่องจากสื่อมวลชนได้ติดตามและนำเสนอข่าวสาร พร้อมทั้งเปิดโปงพฤติกรรมของพระนอกรีตที่หลอกลวงประชาชน ตามหลักหน้าที่และภารกิจของสื่อมวลชนที่ว่า...

“การสอดส่องแจ้งข้อเท็จจริงให้กับสังคม (Surveillance) โดยการรายงานข่าวและการนำเสนอข่าว (News) ที่เกิดขึ้น แจ้งให้กับประชาชนรับทราบ การนำเสนอข่าวจะต้องเป็นการสนทนาหรือข้อเท็จจริงที่ได้จากเหตุการณ์หรือแหล่งข่าว มิใช่เกิดจากการตีความ และสอดใส่ค่านิยมส่วนตัวของสื่อมวลชน (นักข่าว)”

ซึ่งการนำเสนอข่าวสารอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการนำเสนอในด้านลบตลอดเวลา อาจส่งผลกระทบต่อทัศนคติและความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อพระพุทธศาสนา ดังนั้น จึงเป็นเรื่องที่จะต้องทำการติดตามผลว่า สื่อมวลชนนำเสนอข่าวในทางลบมากเกินไป จนทำให้ทัศนคติและศรัทธาของประชาชนเป็นไปในทางเสื่อมหรือไม่

นอกจากนี้บทบาทและพฤติกรรมของพระสงฆ์อันไม่พึงประสงค์เหล่านี้ มีผลต่อศรัทธาของประชาชนมากหรือน้อยนั้น ยังเป็นเรื่องที่ยังไม่มีคำตอบ และเป็นเรื่องที่น่าวิเคราะห์และศึกษาว่า พุทธศาสนิกชนยังคงมีความเลื่อมใสและศรัทธาในพระพุทธศาสนาอยู่หรือไม่ อะไรคือสาเหตุและปัจจัยที่ทำให้เกิดพฤติกรรมไปในทางลบ จุดเริ่มต้นของปัญหามาจากสาเหตุใด เพื่อจะได้ทราบถึงปัญหาและการดำเนินการร่วมกันในการแก้ไขปัญหา ทั้งนี้ทั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับศรัทธาและความเชื่อของพุทธศาสนิกชน ดังคำกล่าวของพระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต) ที่ว่า...

“การที่พระรูปใดมีคุณสมบัติเด่นขึ้นมา ก็ให้ประโยชน์แก่สงฆ์ เพื่อจะได้มาช่วยกันปรับปรุงสงฆ์ให้ดีขึ้น ไม่ใช่ไปเอาเด่นเอาดีให้มหาชนมายึดติดเป็นเครื่องเชิดชูตัว เมื่อเรามีความสามารถขึ้นมาเราต้องเอาความสามารถนั้นไปช่วยสงฆ์ ว่าทำอย่างไรจะให้คุณสมบัติส่วนรวมดีขึ้นมาได้ และให้พระศาสนาอยู่ ให้นุคลิกดี โดยเอื้อประโยชน์แก่สงฆ์ ให้สงฆ์ดี เพื่อเกื้อกูลแก่การพัฒนาบุคคล ไม่ใช่ให้บุคคลดีเพื่อดูเอาประโยชน์ไปจากสงฆ์ และไม่ใช้ให้สงฆ์ดีเพื่อผลประโยชน์ของบุคคล ตลอดตนอย่าให้พระศาสนาล่มหายไปกับบุคคล

สำหรับพุทธศาสนิกชนนั้น เราต้องการเข้าถึงความจริงที่ประจักษ์ ที่ไม่ต้องเชื่ออีกต่อไป แต่ระหว่างนี้ในขณะที่เรายังไม่เข้าถึงความจริงนั้น เราใช้ความเชื่อชนิดที่มีเหตุผล มาเป็นเครื่องมือ เพื่อจะเข้าถึงความจริงที่ไม่ต้องเชื่อต่อไป เราไม่ต้องการความเชื่อชนิดที่มงาย ฉะนั้น เราจะต้องมีหลัก เมื่อเรามีหลักในใจแล้วก็เป็นคนมีเหตุผล มงมงาย ไม่ตื่นตูม แกว่งไกวไป นี่เป็นลักษณะของศรัทธาในพระพุทธศาสนา”

จากที่มาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญและคุณประโยชน์ที่จะได้รับ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงได้สนใจที่จะทำการศึกษาถึง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสงฆ์และ ศรัทธาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อหาแนวทางในการจรรโลงพระพุทธศาสนา ต่อไปในอนาคต

ปัญหานำวิจัย

1. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของสงฆ์ ทำให้ประชาชนมีทัศนคติ และศรัทธาต่อพระสงฆ์อย่างไร

2. ประชาชนที่มีลักษณะทางประชากร สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน มีการเปิดข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ ของพระสงฆ์ ทัศนคติ และศรัทธาต่อพระสงฆ์ แตกต่างกันหรือไม่

3. ตัวแปรต่อไปนี้ ตัวแปรใดที่สามารถอธิบายศรัทธาของประชาชนที่มีต่อพระสงฆ์ได้ดีที่สุด

3.1 การเปิดรับข่าวสาร

3.2 ลักษณะประชากร

3.3 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

3.4 ทัศนคติ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสงฆ์ ทัศนคติ และศรัทธา ของประชาชนใน กรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเปรียบเทียบการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสงฆ์ ทัศนคติ และศรัทธา ของประชาชนที่มี ลักษณะ ทางประชากร สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสงฆ์กับ ทัศนคติและศรัทธา ของประชาชนในกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานการวิจัย

1. ประชาชนที่มีลักษณะทางประชากรและสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน จะมีการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสงฆ์ ทัศนคติและศรัทธาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่แตกต่างกัน
2. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสงฆ์ มีความสัมพันธ์กับทัศนคติและศรัทธาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร
3. การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับพฤติกรรมอันไม่พึงประสงค์ของสงฆ์ สามารถอธิบายถึงศรัทธาของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครได้ดีที่สุด

นิยามศัพท์

การเปิดรับข่าวสาร	หมายถึง	ความบ่อยครั้งในการเปิดรับข้อมูลและข่าวต่างๆทางสื่อมวลชน และสื่อบุคคล นอกจากนี้การเปิดรับยังพิจารณาถึงเนื้อหาลักษณะข้อมูลที่เปิดรับจากสื่อมวลชนและสื่อบุคคล โดยจะศึกษาเฉพาะการเปิดรับข่าวสารทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ และจากสื่อบุคคล คือ พ่อ-แม่ พี่น้อง เพื่อน และญาติ
สื่อมวลชน	หมายถึง	สื่อที่ทำการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ โดยผ่านการกระจายทางอิเล็กทรอนิกส์ซึ่งได้แก่ หนังสือพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์
สื่อบุคคล	หมายถึง	สื่อที่ทำการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ โดยผ่านทางตัวบุคคล ได้แก่ พ่อ-แม่ พี่น้อง ญาติ เพื่อน
สงฆ์	หมายถึง	ผู้ที่บวชเพื่อศึกษาและสืบต่ออายุพระพุทธศาสนา ประพฤติปฏิบัติตามพระธรรมวินัยในพระพุทธศาสนา และอยู่ในสังคมปัจจุบัน เป็นสงฆ์ไทยที่จำพรรษาอยู่ในวัดที่มีสำนักสมถวิปัสสนากรรมฐาน ซึ่งตั้งอยู่อย่างถูกต้องตามระเบียบของกรมการศาสนา
ทัศนคติ	หมายถึง	ความคิดหรือความรู้สึกที่เป็นบวก ลบ หรือกลางๆกับ

		พระสงฆ์และฆราวาสที่เกี่ยวกับสงฆ์ซึ่งได้รับจากสื่อ บุคคลและสื่อมวลชน ในทัศนคติเกี่ยวกับสงฆ์นั้นอาจ จะมาจากความเชื่อ ความรู้สึก ความคิดในอดีต
ความพึงพอใจ	หมายถึง	สิ่งที่เป็นที่พอใจ ชอบใจ ตามสภาพการณ์ที่พระสงฆ์ได้ ประพฤติปฏิบัติจนปรากฏผลจริงได้และเป็นไปตามที่ ประชาชนได้คาดหวังไว้ รวมถึงเป็นไปตามระดับของ ความสำเร็จที่ความต้องการ
ศรัทธา	หมายถึง	ความเชื่อถือ/เชื่อมั่นต่อพระสงฆ์ในเรื่องการประกอบ ศาสนกิจและพฤติกรรมกาแสดงออกที่เหมาะสมตามบท บาทของสงฆ์โดยอาจจะเป็นสิ่งที่เป็นรูปธรรม เช่น ตัว บุคคล วัด หรือการกระทำต่างๆ และสิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น ความรู้สึกทางทางจิตใจ หรืออีกนัยหนึ่งเป็นการบ่ง บอกถึงความเชื่อและความรู้สึกซาบซึ้ง ซึ่งเกิดจาก ความมั่นใจในเหตุผลที่ตนมองเห็นเป็นความมั่นใจในส 3 องค์ประกอบคือ <ol style="list-style-type: none"> 1. มั่นใจว่าเป็นไปได้ 2. มั่นใจว่ามีคุณค่า 3. มั่นใจที่สามารถพิสูจน์เห็นความจริงได้
ประชากรใน เขตกรุงเทพมหานคร	หมายถึง	ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิงที่อาศัยในเขต กรุงเทพมหานคร ที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป เป็นผู้ที่มีชื่อ อยู่และไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านโดยแบ่งตามจำนวน เขตการปกครอง 50 เขต ตามกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

ขอบเขตการวิจัย

1. การศึกษาวิจัยในครั้งนี้มุ่งที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆกับการเปิดรับ ข่าวสารเกี่ยวกับสงฆ์ ดังนี้
  - ลักษณะทางประชากร เศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา สถานภาพ สมรส อาชีพ และรายได้ส่วนตัว

- ทศนคติที่มีต่อสงฆ์ ในเรื่องของความน่าเชื่อถือ พึงพอใจ ตอบทบาท หน้าที่ และโครงการต่างๆของพระสงฆ์ในปัจจุบัน
  - ศรัทธาที่มีต่อสงฆ์ ในเรื่องของความเหมาะสมในบทบาท พฤติกรรม กิจของสงฆ์ และศรัทธาโดยรวมเมื่อเปรียบเทียบระหว่างอดีต และปัจจุบัน
  - สาเหตุปัจจัยในการการกระทำอันไม่พึงประสงค์ของสงฆ์
2. ประชากรที่ศึกษาเป็นชาย-หญิง ที่มีอายุระหว่าง 18-60 ปี ที่ประกอบอาชีพในหลายสาขาอาชีพ ได้แก่ ข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ พนักงานบริษัทเอกชน เจ้าของกิจการ/ธุรกิจ นักศึกษา และค้าขายรายย่อย/รับจ้าง/อาชีพอิสระ
3. พื้นที่ศึกษาคครอบคลุมในเขตต่างๆจำนวน 10 เขตในกรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่จะได้รับ

1. เพื่อใช้เป็นแนวคิด สำหรับการนำเสนอข้อมูลข่าวสารของสื่อต่างๆที่ได้ทำการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับเรื่องราวของพระสงฆ์ซึ่งส่งผลทั้งด้านบวกและลบ ให้มีการควบคุมให้อยู่ในความพอดี มีความสมดุลทั้งข้อมูลด้านบวกและลบ มีความเหมาะสมในการแพร่เนื้อหาสาระและข้อเท็จจริง ซึ่งจะส่งผลที่ดีให้กับผู้ที่จรรโลงพระพุทธศาสนาได้มีความศรัทธาต่อพระสงฆ์ต่อไป
2. ผลการวิจัยใช้เป็นแนวคิดในการวางแผนเพื่อฟื้นฟูศรัทธาของประชาชนต่อไป
3. ผลจากการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้มีแนวทางในการออกมาตรการกำกับดูแลพฤติกรรมของสงฆ์ให้อยู่ในกรอบที่พึงามเป็นผู้เคารพศรัทธาแก่ประชาชนต่อไป
4. ผลจากการศึกษาอาจใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาพระสงฆ์ในด้านวินัยและการกระทำบทบาทที่สร้างสรรค์สังคมให้ถูกต้อง เหมาะสมให้มากยิ่งขึ้น